

การบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร (SMEs)

Management Accounting and Risk management Affecting the Organizational Effectiveness of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Bangkok

เสมอขวัญ สถิตชัยทรัพย์¹, ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ², ศศิธร เพอร์เขียว³

¹คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, samerkhwan2312@gmail.com

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, preyanuch_ac@thonburi-u.ac.th

³คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, sasithorn@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร การบริหารความเสี่ยง และประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกรุงเทพมหานคร (2) ศึกษาอิทธิพลของการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SMEs ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) และการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.45) อยู่ในระดับมากที่สุดในภาพรวม ด้านประสิทธิภาพองค์กรพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.45) ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) และความยั่งยืนและความได้เปรียบในการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบัญชีบริหารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.559$, $p < 0.001$, $R^2 = 0.312$) และการบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.623$, $p < 0.001$, $R^2 = 0.389$) โดยพบว่าการบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลสูงกว่าการบัญชีบริหาร แสดงให้เห็นว่าทั้งการใช้ข้อมูลทางบัญชีและการบริหารความเสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร โดยเฉพาะการบริหารความเสี่ยงที่มีบทบาทโดดเด่นในบริบทของ SMEs

คำหลัก: การบัญชีบริหาร, การบริหารความเสี่ยง, ประสิทธิภาพองค์กร, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This study aimed to: (1) examine the levels of opinions regarding management accounting, risk management, and organizational effectiveness of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Bangkok; (2) examine the effects of management accounting and risk management on organizational effectiveness.

The sample consisted of 400 accountants working in SMEs in Bangkok, determined using the Yamane (1973) formula at a 95% confidence level. Data were collected using a validated questionnaire and analyzed using descriptive statistics and simple linear regression analysis.

The results indicated that the overall levels of management accounting ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) and risk management ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.45) were at the highest level. Organizational effectiveness, including managerial effectiveness ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.45), business success ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49), and sustainability and competitive advantage ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47), was also rated at the highest level.

Hypothesis testing revealed that management accounting had a significant positive effect on organizational effectiveness ($\beta = 0.559$, $p < 0.001$, $R^2 = 0.312$), while risk management had a stronger significant positive effect ($\beta = 0.623$, $p < 0.001$, $R^2 = 0.389$). These findings highlight that both management accounting and risk management play critical roles in enhancing organizational effectiveness, with risk management demonstrating a more prominent influence.

Keywords: Management Accounting, Risk Management, Organizational Effectiveness, Small and Medium-sized Enterprises (SMEs)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs) เป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากในไทย ไม่ว่าจะประเภทใดหรือขนาดใด เจ้าของหรือผู้บริหารองค์กรย่อมมุ่งหวังให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้รวมทั้งมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง แต่โอกาสที่องค์กรจะประสบกับความเสียหายจากการดำเนินงาน หรือมีการทุจริตอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ประกอบกับปัจจุบัน

สภาพแวดล้อม ทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เจ้าของหรือผู้บริหารเพียงคนเดียวไม่อาจควบคุมดูแลได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงใช้ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ช่วยป้องกัน และรักษาทรัพย์สินขององค์กร และช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของกิจการ รวมทั้งป้องกัน หลีกเลี่ยง หรือลดความเสี่ยง ให้เหลือน้อยที่สุด ระบบการควบคุมภายในจึงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ในการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) 2563)

การบัญชีบริหาร เป็นกระบวนการในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางด้านการเงินและการบัญชีเพื่อระบุงการวัดผลงาน การสะสมข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลการวิเคราะห์การแปลความหมาย และการรายงานผลต่อฝ่ายบริหารซึ่งฝ่ายบริหารสามารถนำข้อมูลจากบัญชีบริหารไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การควบคุม และการประเมินผลภายในองค์กร อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากร ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการบัญชีบริหารจึงจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้ข้อมูลของฝ่ายบริหารซึ่งไม่มีรูปแบบที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการใช้ โดยข้อมูลนั้นควรเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำรวดเร็ว และเชื่อถือได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจได้ทันทั่วทั้ง (Juthamon Sittiponwanichkul, 2010) ความสำเร็จของธุรกิจในปัจจุบันนั้นจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของกิจการที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือกว่าคู่แข่งโดยเป้าหมายหลักคือ การเติบโตอย่างยั่งยืนและทำกำไรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ถึงความสำเร็จที่ต้องการ (Emmanuel et al., 1994)

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวิจัยเพิ่มเติมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นในการวิจัยเรื่อง การบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยง กรณีศึกษา:วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร (SMEs) นั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเพราะข้อมูลที่สำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารหรือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านการบัญชีบริหารและด้านการบริหารความเสี่ยงสามารถนำข้อมูลที่เป็นความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงาน ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องในบริบทของการการบริหารความเสี่ยง

วัตถุประสงค์

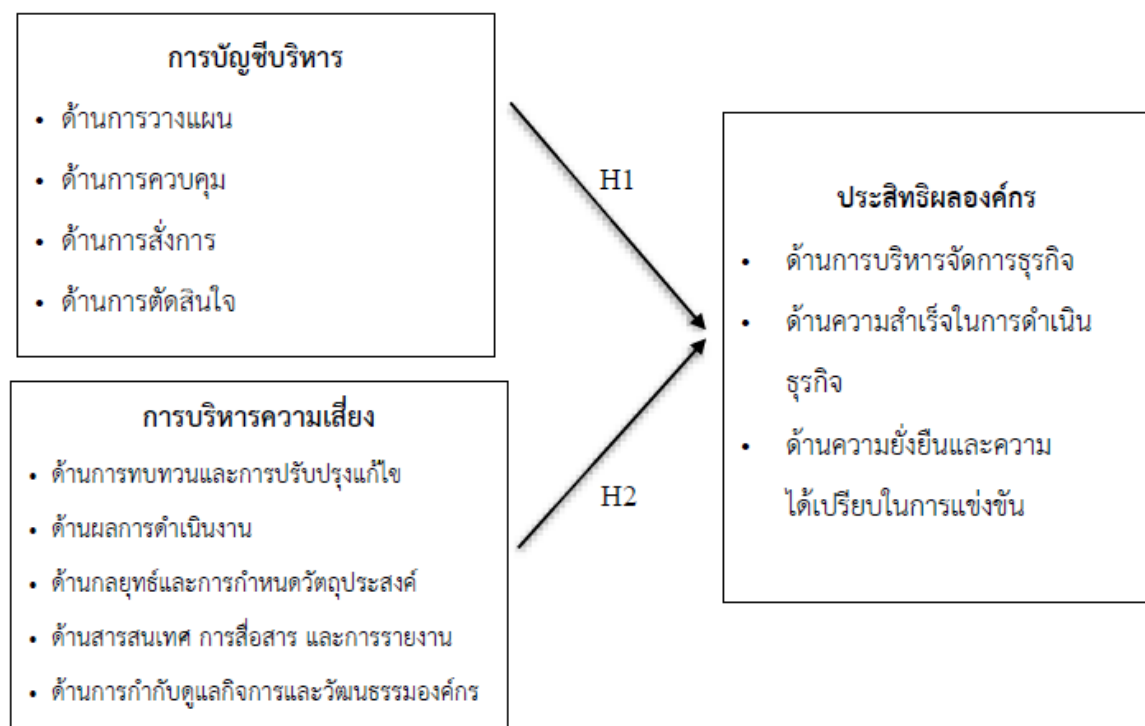
1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร การบริหารความเสี่ยงและประสิทธิผลองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. เพื่อให้กิจการตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
4. เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และปัญหาการประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบัญชีและการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
5. เพื่อให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนในการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดโดยบูรณาการ 3 กลุ่มทฤษฎี ได้แก่ การบัญชีบริหาร อ้างอิงแนวคิดของ Juthamon Sittiponwanichkul (2010) และ Contingency Theory (Gordon & Miller, 1976) (2) การบริหารความเสี่ยง อ้างอิงกรอบ COSO ERM (2017) ครอบคลุม 5 มิติ และ ประสิทธิภาพองค์กร ตามแนวคิดของ Gibson et al. (1982) และ Resource-Based View (Barney, 1991) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การบัญชีบริหารมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 การบริหารความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในธุรกิจวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 50 เขต จำนวน 530,221 บริษัท สืบค้น ณ วันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2567 อ้างอิงจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในวิสาหกิจที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย กำหนดขนาดตามเกณฑ์โดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ขนาดของตัวอย่างประชากรที่มี ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วแจกจ่ายให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำบัญชีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.80) อายุระหว่าง 26-35 ปี (ร้อยละ 53.50) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 76.00) ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 5-10 ปี (ร้อยละ 43.30) ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี (ร้อยละ 45.50) และปฏิบัติงานในกิจการบริการมากที่สุด (ร้อยละ 37.30)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยง

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารบัญชี และบริหารความเสี่ยง	\bar{x}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านที่ 1 : การใช้บัญชีบริหารในธุรกิจ			
1.มีการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในการวางแผนและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	0.67	มากที่สุด
2.ใช้บัญชีบริหารในการติดตามและควบคุมต้นทุนของธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ	4.57	0.61	มากที่สุด
3.การวางแผนงบประมาณของธุรกิจมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการใช้บัญชีบริหาร	4.55	0.64	มากที่สุด
4.การใช้บัญชีบริหารช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนในการตัดสินใจ ด้านการลงทุน	4.58	0.62	มากที่สุด
5.มีการจัดทำรายงานบัญชีบริหารเป็นประจำตามความถี่ที่กำหนด	4.60	0.63	มากที่สุด
6.การใช้บัญชีบริหารช่วยให้ธุรกิจสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว	4.60	0.61	มากที่สุด
รวม	4.60	0.49	มากที่สุด

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลและความสำเร็จของธุรกิจ SMEs

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารบัญชี และบริหารความเสี่ยง	\bar{x}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านที่ 2: การบริหารความเสี่ยงในธุรกิจ			
7.มีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	4.58	0.66	มากที่สุด
8.การบริหารความเสี่ยงในธุรกิจช่วยลดความเสี่ยงทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.63	0.55	มากที่สุด
9.มีเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม เช่น การทำประกันภัย การกระจายความเสี่ยง	4.65	0.56	มากที่สุด
10.มีการติดตามและปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	4.64	0.57	มากที่สุด
11.การบริหารความเสี่ยงช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินการได้โดยไม่สะดุดเมื่อเกิดวิกฤต	4.64	0.59	มากที่สุด
12.มีการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงแก่พนักงาน	4.65	0.61	มากที่สุด
13.การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ	4.69	0.55	มากที่สุด
รวม	4.64	0.45	มากที่สุด

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กร

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์กร	\bar{x}	S.D.	แปล ความหมาย
ด้านที่ 1 : การบริหารจัดการธุรกิจ			
1.มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนและรายจ่าย	4.70	0.55	มากที่สุด
2.การวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการพัฒนาธุรกิจ	4.67	0.59	มากที่สุด
3.สามารถปรับตัวได้รวดเร็วเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของตลาด	4.65	0.57	มากที่สุด
4.การสื่อสารภายในธุรกิจมีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มความ คล่องตัวในการทำงาน	4.66	0.57	มากที่สุด
5.การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยให้ธุรกิจของท่านดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.68	0.59	มากที่สุด
รวม	4.70	0.45	มากที่สุด
ด้านที่ 2 : ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ			
6.มีอัตราการเติบโตของรายได้อย่างต่อเนื่อง	4.64	0.61	มากที่สุด
7.การรักษาฐานลูกค้าและการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเป็นไป อย่างยั่งยืน	4.73	0.56	มากที่สุด
8.สามารถขยายตลาดหรือเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ได้ สำเร็จ	4.65	0.59	มากที่สุด
9.การจัดการทรัพยากรบุคคลในธุรกิจมีประสิทธิภาพและส่งผล ต่อ ความสำเร็จในระยะยาว	4.66	0.62	มากที่สุด
10.สามารถสร้างกำไรได้อย่างสม่ำเสมอและมั่นคง	4.66	0.61	มากที่สุด
รวม	4.70	0.49	มากที่สุด
ด้านที่ 3 : ความยั่งยืนและความได้เปรียบในการแข่งขัน			
11.มีความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งใน อุตสาหกรรมเดียวกัน	4.68	0.55	มากที่สุด
12.การลงทุนในทรัพยากรหรือโครงสร้างพื้นฐานใหม่ๆ ช่วยเพิ่มความสามารถ ในการแข่งขันของธุรกิจ	4.70	0.56	มากที่สุด
13.มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	4.68	0.58	มากที่สุด
14.การใช้กลยุทธ์ด้านการตลาดและการสร้างแบรนด์ช่วยเพิ่ม ความได้เปรียบ ในการแข่งขัน	4.69	0.60	มากที่สุด
15.มีการปรับปรุงและพัฒนาสินค้าหรือบริการ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของตลาด	4.68	0.59	มากที่สุด
รวม	4.67	0.47	มากที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย: การบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients B	Std. Error	Beta (β)	t	Sig.
(Constant)	1.729	.213	-	8.127	.000
การบัญชีบริหาร	.609	.045	.559	13.438	.000

R = 0.559, R² = 0.312, Adjusted R² = 0.310, S.E. = 0.41, F = 180.575, Sig. = .000

จากตาราง 3 พบว่า การบัญชีบริหารมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า B = 0.609 ค่า Beta = 0.559 ค่า t = 13.438 และ Sig. = .000 ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด R² = 0.312 หมายความว่า การบัญชีบริหารสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพองค์กรได้ร้อยละ 31.20 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย: การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients B	Std. Error	Beta (β)	t	Sig.
(Constant)	1.728	.184	-	9.384	.000
การบริหารความเสี่ยง	.624	.0389	.623	15.898	.000

R = 0.623, R² = 0.389, Adjusted R² = 0.389, S.E. = 0.35, F = 252.748, Sig. = .000

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SME อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่า B = 0.624 และค่า Beta = 0.623 แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลในระดับสูงต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SME โดยค่า t = 15.898 บ่งชี้ว่าตัวแปรนี้มีความสำคัญในการอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหาร การบริหารความเสี่ยงและประสิทธิภาพองค์กร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพองค์กรของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาด

ย่อมในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะของกิจการ และเพื่อศึกษาปัจจัยการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยง ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน โดยด้านการบัญชีบริหาร ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำรายงานบัญชีบริหารเป็นประจำตามความถี่ที่กำหนดและการใช้บัญชีบริหารช่วยให้ธุรกิจตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.60$ ทั้งสองข้อ) รองลงมาคือ การใช้บัญชีบริหารช่วยให้มีข้อมูลที่ชัดเจนในการตัดสินใจด้านการลงทุน ($\bar{X} = 4.58$) สะท้อนว่า SMEs ในกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลบัญชีบริหารไปใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ผันแปรอย่างรวดเร็ว และด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.45) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.55) รองลงมาได้แก่ การมีเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และการอบรมบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.65$ ทั้งสองข้อ) แสดงให้เห็นว่า SMEs ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในระดับกลยุทธ์ และมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ด้านการบริหารความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าด้านการบัญชีบริหาร สะท้อนว่าองค์กรให้น้ำหนักกับการป้องกันและจัดการความเสี่ยงมากกว่าการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการวางแผน

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กร ประสิทธิผลองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่ 1 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.45) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนและรายจ่าย ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยให้ธุรกิจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.68$) ด้านที่ 2 ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรักษารฐานลูกค้าและการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเป็นไปอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.56) สะท้อนว่า SMEs ให้ความสำคัญกับการรักษาความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้า ซึ่งถือเป็นรากฐานของความยั่งยืนทางธุรกิจ และด้านที่ 3 ความยั่งยืนและความได้เปรียบในการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การลงทุนในทรัพยากรหรือโครงสร้างพื้นฐานใหม่ๆ ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.56) และการใช้กลยุทธ์ด้านการตลาดและการสร้างแบรนด์ ($\bar{X} = 4.69$) แสดงให้เห็นว่า SMEs มุ่งเน้นการลงทุนเชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันระยะยาว

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ

สมมติฐาน	B / Beta (β)	t / Sig.	R ²	ผลการทดสอบ
H1: การบัญชีบริหาร → ประสิทธิผลองค์กร	B = 0.609 β = 0.559	t = 13.438 Sig. = .000	0.312 (31.2%)	สนับสนุน
H2: การบริหารความเสี่ยง → ประสิทธิผลองค์กร	B = 0.624 β = 0.623	t = 15.898 Sig. = .000	0.389 (38.9%)	สนับสนุน

ตาราง 6 เปรียบเทียบขนาดอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งสอง

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	F	Beta (β)
การบัญชีบริหาร	0.559	0.312	180.575	0.559
การบริหารความเสี่ยง	0.623	0.389	252.748	0.623

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การบัญชีบริหารมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (B = 0.609, Beta = 0.559, t = 13.438, Sig. = .000, R² = 0.312) หมายความว่า เมื่อการบัญชีบริหารเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิผลองค์กรจะเพิ่มขึ้น 0.609 หน่วย และการบัญชีบริหารสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์กรได้ร้อยละ 31.2 จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

การบริหารความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (B = 0.624, Beta = 0.623, t = 15.898, Sig. = .000, R² = 0.389) หมายความว่า เมื่อการบริหารความเสี่ยงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ประสิทธิผลองค์กรจะเพิ่มขึ้น 0.624 หน่วย และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์กรได้ร้อยละ 38.9 ซึ่งสูงกว่าการบัญชีบริหาร จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 2

เมื่อเปรียบเทียบขนาดอิทธิพลของตัวแปรทั้งสอง พบว่า การบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลสูงกว่าการบัญชีบริหารในทุกตัวชี้วัด ทั้งค่า Beta (0.623 > 0.559) ค่า R² (0.389 > 0.312) และค่า F (252.748 > 180.575) สะท้อนว่าการมีระบบบริหารความเสี่ยงที่เข้มแข็งส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs ได้มากกว่าการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในการวางแผนและควบคุม

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ครอบคลุม 2 ประเด็นหลักตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การบัญชีบริหารมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs ผลการวิจัยพบว่า การบัญชีบริหารมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = 0.559$, $R^2 = 0.312$) ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการตัดสินใจ วางแผน และควบคุมการดำเนินงาน มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ SMEs ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Juthamon Sittiponwanichkul, 2010) โดยสามารถอธิบายได้ใน 3 มิติ ดังนี้ มิติที่ 1 การวางแผนและการตัดสินใจ ข้อมูลบัญชีบริหารช่วยให้ผู้บริหาร SMEs มีฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการวางแผนงบประมาณและตัดสินใจเรื่องการลงทุน ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา มั่งสกุล (2561) ที่พบว่า ผู้บริหารที่นำข้อมูลทางการบัญชีบริหารมาใช้ในการบริหารกิจการตามหน้าที่ 4 ส่วน ได้แก่ การวางแผน การสั่งการ การควบคุม และการตัดสินใจ จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงขึ้น สะท้อนว่าการมีระบบบัญชีบริหารที่ดีเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยลดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจเชิงธุรกิจ มิติที่ 2 การควบคุมต้นทุนและประสิทธิภาพการดำเนินงาน การติดตามและควบคุมต้นทุนผ่านระบบบัญชีบริหารช่วยให้ SMEs สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสียและเพิ่มความสามารถในการทำกำไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ (2565) ที่พบว่า คุณภาพข้อมูลบัญชีบริหารส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจและความสำเร็จของธุรกิจ SMEs อย่างมีนัยสำคัญ และมิติที่ 3 การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ข้อมูลบัญชีบริหารที่ทันสมัยและแม่นยำช่วยให้ผู้บริหารปรับกลยุทธ์ได้รวดเร็วเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรอบแนวคิดการวิจัยที่ระบุว่า ด้านการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เป็นข้อที่กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนสูงสุดในด้านการบัญชีบริหาร ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในบริบทธุรกิจปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง SMEs ใช้ข้อมูลบัญชีบริหารเป็นเครื่องมือเชิงรุกในการปรับตัว มิใช่เพียงการบันทึกรายการทางบัญชีเท่านั้น

2. การบริหารความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs ในระดับสูงกว่าการบัญชีบริหาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลองค์กรของ SMEs อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีขนาดอิทธิพลสูงกว่าการบัญชีบริหาร ($R = 0.623$, $R^2 = 0.389$) ผลนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้ มิติที่ 1 ความสอดคล้องกับกรอบ COSO ERM ผลการวิจัยสอดคล้องกับกรอบแนวคิด COSO ERM ที่กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงครอบคลุมทั้งด้านการทบทวนและปรับปรุง ผลการดำเนินงาน กลยุทธ์และการกำหนดวัตถุประสงค์ สารสนเทศและการสื่อสาร และการกำกับดูแลและวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณ ภาสตา (2560) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงอย่างมาก ได้แก่ การทบทวนและปรับปรุง การกำกับดูแล วัฒนธรรมองค์กร และระบบสารสนเทศ การสื่อสาร ดังนั้น SMEs ที่มีระบบบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมมิติเหล่านี้จึงมีประสิทธิผลองค์กรสูงกว่า มิติที่ 2 ความสอดคล้องกับบริบท SMEs กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ เฟ่งพิจินดา และคณะ (2567) ที่ศึกษาในบริบทใกล้เคียงกันในประเทศไทย พบว่า การบริหารความ

เสี่ยงที่เหมาะสมส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพองค์กรของ SMEs รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล กิตติวัฒน์ไกร และมนัสดา ชัยสวันยากรณ์ (2558) ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยงส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจ SMEs อย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนว่าในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของกรุงเทพมหานครที่มีการแข่งขันสูงและมีความเสี่ยงหลากหลายรูปแบบ การมีระบบบริหารความเสี่ยงที่เข้มแข็งจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ SMEs ดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ และมีมติที่ 3 เหตุผลที่การบริหารความเสี่ยงมีอิทธิพลสูงกว่าการบัญชีบริหาร การที่การบริหารความเสี่ยงมีค่า Beta (0.623) สูงกว่าการบัญชีบริหาร (0.559) อาจอธิบายได้จากข้อเท็จจริงที่ว่า ในช่วงหลังสถานการณ์ COVID-19 ธุรกิจ SMEs ได้รับบทเรียนสำคัญเกี่ยวกับการรับมือกับความไม่แน่นอนและวิกฤต การมีระบบบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่รอดและประสิทธิภาพขององค์กรโดยตรงและเป็นรูปธรรมมากกว่า นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงยังครอบคลุมทั้งด้านการเงิน การปฏิบัติงาน และการกำกับดูแล ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรในวงกว้างกว่าการบัญชีบริหารที่เน้นมิติด้านการเงินและการควบคุมต้นทุนเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ ญาณิศา เพื่อนเพาะ (2562) ที่ระบุว่า การจัดการความเสี่ยงในธุรกิจ SMEs ที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จระยะยาวขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษากรณีตัวอย่างของธุรกิจ SMEs ทั้งที่ประสบความสำเร็จและประสบปัญหา เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการใช้การบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงในเชิงลึก
2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยัง SMEs ในพื้นที่อื่นนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร เช่น ปริมณฑลและต่างจังหวัด เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างด้านการใช้การบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยงในบริบทที่หลากหลาย
3. ควรศึกษาธุรกิจ SMEs ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านการบัญชีบริหารและการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางเชิงประยุกต์สำหรับองค์กรอื่น
4. ควรพัฒนาแบบจำลองการวิจัยโดยเพิ่มตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร เช่น ระบบการควบคุมภายใน ธรรมาภิบาลองค์กร หรือนวัตกรรม เพื่อเพิ่มความสามารถในการอธิบายผลลัพธ์ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กชพรรณ โชติธรรมโม. (2565). การศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Environmental, Social, and Governance: ESG) ในบริษัท SME ในประเทศไทย. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/handle/123456789/4814>.

- กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise risk management)*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ญาณิศา เพื่อนเพาะ. (2562). การจัดการความเสี่ยงในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารวิทยาการการจัดการปริทัศน์*, 21(1). <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/msaru/article/view/248387/167223>.
- มงคล กิตติวัฒน์ไกร, และ มนัสดา ชัยสวันยากรณ์. (2558). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(1). https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_ubu/article/view/85261/67869.
- พิรุณ ภาสตา. (2560). *ประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงตามกรอบ COSO ERM ในมุมมองของนักบัญชีการไฟฟ้านครหลวง*. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5902020139_7913_7156.pdf.
- ยุพาภรณ์ โมहांทว่า. (2563). *ปัจจัยความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร*. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. <https://dspace.spu.ac.th/items/1b25249d-487e-49a3-a319-eeafd782fa5b>.
- รัชณี เล่าโรจนถาวร, ดาลัดธมลาคุณสิริสิน, กรรณิการ์ มานะกล้า, และ พรรณทิพย์ อย่างกลิ่น. (2563). *ระบบการควบคุมภายในส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร*. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJSH/article/view/256944/173424>.
- สถิตย์ นิยมญาติ. (2563). *SME Big Data: ธุรกิจวิสาหกิจในกรุงเทพมหานคร 50 เขต*. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. <https://www.smebigdata.com/msme/dashboard-t1>.
- สุนันท์ เฟ่งพิจินดา, วสุรัตน์ ทรงบรรพต, และ วิชกร สุนทรนนท์. (2567). การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของการค้าสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล: กรณีศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร. *วารสารธุรกิจ SME*, 18(58). <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/view/270808/182611>.
- สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์. (2565). *คุณภาพข้อมูลบัญชีบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RMUTI_SS/article/download/257253/174800/969646.

- สุรัสวดี บัวพรศวัตกิตติ์. (2567). กระบวนการจัดการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(1). https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jmhs1_s/article/view/267836/182952.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2563). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2563*. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- อรสา มั่งสกุล. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารและประสิทธิภาพการดำเนินงาน: กรณีศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. <https://kb.psu.ac.th/bitstreams/2974f9ea-8a0a-4b5e-80b4-f09fc6a780da/download>.
- Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120. <https://doi.org/10.1177/014920639101700108>.
- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. (2017). *Enterprise risk management: Integrating with strategy and performance*. COSO. <https://www.coso.org/sitepages/enterprise-risk-management.aspx>.
- Emmanuel, C., Otley, D., & Merchant, K. (1994). *Accounting for management control*. (2nd ed.). Chapman & Hall.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (1982). *Organizations: Behavior, structure, processes*. (4th ed.). Business Publications.
- Gordon, L. A., & Miller, D. (1976). A contingency framework for the design of accounting information systems. *Accounting, Organizations and Society*, 1(1), 59-69. [https://doi.org/10.1016/0361-3682\(76\)90007-6](https://doi.org/10.1016/0361-3682(76)90007-6).
- Juthamon Sittiponwanichkul. (2010). *Managerial accounting*. Faculty of Accounting, Thonburi University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). Harper & Row.